

Biskop Atle Sommerfeldt:

Hindre dem ikke!

Preken ved Regnbuemesse Østre Fredrikstad 9.6.2013. Mark 10,13-16.

Regnbuefolket

Gud ga Noah et tegn for at Noah skulle stole på at Gud for all fremtid vedkjenner seg hele sitt skaperverk. Gud ville aldri mer ekskludere og utrydde sine skapninger « selv om menneskehjertet vil det onde fra ungdommen av» som Gud sier til Noah. Bli mennesker ekskludert fra menneskenes fellesskap, er det mennesker, og ikke Gud, som gjør det – og det skyldes nettopp at menneskenes hjerter er onde fra ungdommen av. Selve tegnet Gud gir på sin trofasthet mot alt det Gud har skapt, er regnbuen – tegnet som dannes av skapelsens grunnelementer og som er forutsetningen for livet : vann og lys. Når skapelsen grunnelementer i lys og vann smelter sammen, oppstår mangfoldets skala som rommer alle fargene i universet. Mangfoldet er ikke noe menneskenes ingeniører eller samfunnsplanlegger eller politiske ideologer former, det ligger gjemt i Guds skapelse og blir synlig når lys og vann møtes. Regnbuens mangfold uttrykker Guds handling og Guds egen kjærlighet og godhet til hele skaperverket fordi det hele er skapt og villet av Gud selv.

Som menneskeslekt utgjør vi også et mangfold av grupper og kjønn og legning. Sammen utgjør vi Regnbuefolket som Desmond Tutu navnga det nye Sør-Afrika. Det gir grunnlag for mangfoldets feiring av vår forskjellighet – og bekjempelse av de krefter i oss og rundt oss som vil marginalisere og støte ut noen av oss. Samfunnets og kirkens håndtering av mennesker med homofil legning og praksis viser oss hvor dypt lysten til å avvise de som er annerledes, sitter i oss. Men for å sitere biskop Gunnar Stålsett i hans tale ved Åpen Kirkegruppes 25 års jubileum:

«I skapelsens mysterium hviler menneskets identitet. Og Skaperen gjenkjenner oss alle og kjennes ved oss alle. Jeg tror ikke at kjærlighetens og nådens Gud nekter noe menneske å leve i sann kjærlighet. Ømhet er en gave fra Gud til livet. Å nekte menneskers rett til sann kjærlighet og ømhet er å fornekte livet» (Som deg selv s.47).

Vår felles legning.

Dagens fortelling om Jesus avdekker at vi alle i Guds regnbuefolk har en felles legning. Vi har en legning som gjør at vi av naturen avviser evangeliet og Guds godhet og kjærlighet i Jesus Kristus. Kristus er, som Paulus sier, « en snublestein for jøder og dårskap for hedninger.».. fordi «jøder spør etter tegn og grekere søker visdom».

Evangeliets kjerne er at i Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus åpnes Guds rike opp for alle slik at Guds godhet og gavmildhet strømmer uhindret til oss fra en kilde som aldri blir tørr. Derfor er den kristne tro så enkel at det ikke er til å tro for vår naturlige legning: Den treenige Gud – altets skaper, sier til oss at Guds rike åpnes for dem som sier i tro : Herre - forbarme deg over oss.

I tro? Betyr det at en må slutte seg til et sett av meningsgivende oppfatninger som i et hvilket som helst tros og livssynsamfunn? La meg sitere en av Den norske kirkes absolutt mest intelligente og

meningssterke ledere – min forgjenger biskop Per Lønning i en preken han holdt i Rakkestad i 1970 over denne fortellingen vi har hørt i dag:

« «For hva er tro? En mengde fine meninger om Gud? En haug korrekte kunnskaper om et eller annet som vi vil kalle «religiøse emner»? Tro er en enkel ting: at Guds godhet får skjede...Guds godhet spør ikke etter våre regnestykker. Guds nåde setter strek over alle våre fordringer».

Det er denne felles legning som gjør at mennesker så altfor ofte gjør som disiplene og i nidkjærhet vokter tilgangen til Guds godhet og forsøker å begrense dens omfang. Noen krever at vi alle skal kunne svare med trosvisshet på gallupenes undersøkelse av hva vi mener om religiøse spørsmål. Andre forlanger at vi skal kunne berette om særlige åndelige opplevelser eller erfaringer for virkelig å være en disippel, ikke få forventer at vi går fast til kirken, kan salmene og vet hva som skjer før vi kan regnes med. Noen mener at vi ikke skal blande oss opp i hva styresmaktene driver med, mens andre fastholder at å stemme grønt og være solidarisk med fattige kvalifiserer på en særskilt måte til medlemskap. Og vi kan sammen gremmes over krav til jenter om ikke får klippe håret, forbudet mot å gå på kino eller teater, motstanden mot fjernsyn og særlig fargefjernsyn og så videre og så videre. Eller det berømte oppdragelsesprinsipp: Barn skal sees, men ikke høres – som min far forteller var hans foreldres ideal.

Alt handler om det som Per Lønning kaller Peters religion – en religion der «rett skal være rett» og der vi også av Gud får etter fortjeneste. Det er menneskets naturlig legning. Og den er hele Guds regnebuefolk sammen om.

Guds rike tilhører slike som dem

Felles for alle adkomstregler til Guds rike basert på fortjeneste, er at barn ikke kan oppfylle dem. Det går ikke an å forvente at barn har et fullt utviklet livssyn, har de riktige verdiene og politiske oppfatningene eller vet hvordan man skal oppføre seg. Derfor er disiplenes agering mot disse masete foreldrene som skal trekke barna frem til Gud, helt i tråd med vår naturlige legning.

Denne fortellingen er en av ganske få fortellinger der Jesus blir sint. Da gjør vi klokt i å lytte nøye etter hva som fortelles. For når Jesus blir sint, er det alvor! Jesus blir sint fordi disiplene opptre som dørvoktere for mennesker som søker Guds godhet i sine liv og for sine nærmeste. Disiplene vil begrense Jesus til dem som kan bli disipler som dem. Men det er ikke slik det er i Guds øyne og Jesu virkelighet. Tvert om er det nettopp barna som har mulighet til å opptre i samsvar med evangeliets kjerne. Barna spør ikke etter tegn og søker ikke visdom, men tilhørighet og kjærlighet. De er avhengig av det og kan ikke leve uten at noen gir dem trygghet for at de hører til et sted. Et barn kan ikke overleve alene og kan ikke være sin egen lykkes smed.

Slik er det i Guds rike, sier Jesus. Guds rike tilhører slik som søker tilhørighet, godhet og anerkjennelse av vårt menneskeverd.. Ingen andre steder er kvaliteten i Guds rike så tydelig for oss som når vi bærer våre babyer for å møte Jesus i dåpsvannet, motta korsets tegn og får dåpslyset med oss hjem. Da ser vi hvordan Guds godhet øses over babyens hode – helt ufortjent og uten evne verken til de riktige tanker eller de riktige handlinger – helt utlevert til Guds handling som i godhet inkluderer til fellesskap med seg.

Den lutherske åndelighet – eller spiritualitet – kan gjerne beskrives som en sammenhengende pilgrimsvandring tilbake til dåpshandlingens virkelighet. Hver eneste dag, sa de gamle, må vi vende om til dåpens virkelighet – den nåde som gis oss alle ufortjent og fra Guds hånd.

På den pilgrimsvandringen trenger vi rasteplasser. Kirkens gudstjeneste er slike rasteplasser der vi får fordypet vår opplevelse og erkjennelse av Guds rikets hemmeligheter og utfordringer i bønner, lovsanger, Ordets lesing og forkynnelse, utsendelsens velsignelse og først og fremst i måltidsfellesskapet i nattverden. Dit inviteres vi til igjen til å motta dåpens fellesskap med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Igjen minnes vi om at alt er gjort ferdig for oss av Gud selv.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.